

SPOROČILO ZA JAVNOST

Evropa je na pol poti do zaprtja vseh premogovnih elektrarn do leta 2030

Slovo od premoga se dogaja hitreje od pričakovanj – V EU bo predvidoma 60 % premogovnih elektrarn zaprtih do leta 2030

Ljubljana, London, 23. marec 2021 - Z napovedjo podjetja EDF, da bo zaprlo premogovno elektrarno v West Burtonu v Veliki Britaniji leta 2022, je Evropa dosegla pomemben mejnik: polovica premogovnih elektrarn v Evropi je napovedala svoje zaprtje do leta 2030 ali pa je že zaprtih.¹ Glede na potrjene načrte bo v Evropski uniji do leta 2030 zaprtih 60 odstotkov premogovnih elektrarn.² Zaradi višanja cen CO2 kuponov je pričakovati, da bo v naslednjih letih napovedi o predčasnem zaprtju premogovnih elektrarn še bistveno več. Zelo velika možnost je, da bo med njimi tudi TEŠ.

162 od 324 premogovnih elektrarn v Evropi je zaprtih ali pa so uradno napovedale zaprtje do leta 2030:

	<i>Zaprtih ali planiranih za zaprtje do leta 2030</i>	<i>Planirano obratovanje po letu 2030</i>	<i>Planirane nove enote</i>
EU + VB	162 / 101,3 GW	116 / 77,8 GW	1 / 0,5 GW
Zahodni Balkan	0	16 / 22,0 GW	10 / 4,9 GW
Turčija	0	30 / 9,2 GW	25 / 26,7 GW
Evropa (skupno)	162 / 101,3 GW	162 / 109,0 GW	36 / 32,0 GW

Kdaj bo konec rabe premoga v Sloveniji?

Slovenija je ena izmed sedmih držav v EU, ki še ni sprejela letnice izstopa iz premoga. Izmed ostalih držav, ki takšen načrt že imajo, zgolj Nemčija planira uporabo premoga po letu 2030.

Trenutno poteka javna razprava o nacionalni strategiji za izstop iz premoga, ki bo določila letnico konca rabe premoga v TEŠ. Medresorska delovna skupina Vlade RS za prestrukturiranje premogovnih regij predlaga letnico 2033, v osnutku sta bili predlagani še letnici 2038 in 2042.

¹ Europe Beyond Coal pokriva vse premogovne elektrarne v Evropski uniji, Veliki Britaniji, državah Zahodnega Balkana (Bosna in Hercegovina, Srbija, Črna gora, Kosovo, Albanija in Makedonija) in Turčiji, ki so bile v obratovanju na dan 1. januarja 2016 ter tiste, ki so prišle v obratovanje ali so načrtovane po tem datumu.

² Poleg premogovne elektrarne v West Burtonu so v zadnjih mesecih še štiri napovedale svoje zaprtje: Veolia Poljska je napovedala zaprtje dveh premogovnih elektrarn v Lodzu in ene v Poznau v letih 2025-26, zadnja premogovna elektrarna na Danskem pa bo zaprta leta 2028.

Komentar **dr. Tomislava Tkalca** iz **Focusa, društva za sonaraven razvoj**: *»Kljub predlagani letnici 2033 obstajajo politične težnje, da se letnica za izstop iz premoga v Sloveniji postavi čim bolj v prihodnost, kar zna biti zelo nevarno, sploh glede na to kaj se s premogovnimi elektrarnami dogaja v Evropi. V zadnjih štirih letih se je zaprlo ali do leta 2030 napovedalo zaprtje skoraj 60 % premogovnih elektrarn v Evropski uniji, vključno z Veliko Britanijo. Glede na trenutne visoke cene CO2 kuponov ter še predvideno rast njihovih cen, je konec rabe premoga v EU neizogiben. Obstaja realna možnost, da bo TEŠ zaradi finančnih razlogov potrebno zapreti že pred letom 2030, zato je še toliko bolj pomembno, da čim prej začnemo s prestrukturiranjem regije in pravičnim prehodom.«*

Od leta 2012 se poraba premoga v Evropi hitro zmanjšuje.³ V nasprotju s tem pa se je delež električne energije v EU, proizvedene iz obnovljivih virov, v prvi polovici leta 2020 povečal na 40 odstotkov – več kot vsa fosilna goriva skupaj.⁴ Če želi EU doseči cilj 55-odstotnega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2030, se mora ta delež še precej povečati.

»Industrija premoga v Evropi se približuje svojemu koncu. Države, energetska podjetja in finančne institucije morajo zdaj načrtovati opustitev premoga do leta 2030 ali še prej. Štirinajst evropskih držav to že razume. Tistih nekaj, ki jih je še ostalo, je pred jasno izbiro. Ali takoj pričeti z načrtovanjem postopne opustitve premoga do leta 2030, skupaj z vsemi prednostmi poceni energije iz obnovljivih virov ter finančnimi sredstvi EU za prehod. Ali pa bomo kasneje prisiljeni v prehod na obnovljive vire energije, le da bo ta nenačrtovan, kaotičen in s tem veliko težji za državljane in delavce ter sočasno škodljiv za zdravje ljudi. Vse to pa bomo v drugem primeru morali plačati iz državnih proračunov,« zaključuje **Kathrin Gutmann**, vodja kampanje **Europe Beyond Coal**.

Kontaktne podatki:

dr. Tomislav Tkalec, Focus, društvo za sonaraven razvoj

tomi@focus.si, 059 071 325

Kathrin Gutmann, vodja kampanje, Europe Beyond Coal (nemško, angleško)

kathrin@beyond-coal.eu, + 49 (0) 1577 836 3036

Alastair Clewer, stiki z javnostjo, Europe Beyond Coal (angleško)

alastair@beyond-coal.eu, + 49 176 433 07 185

***Europe Beyond Coal** je zaveznitvo civilnodružbenih skupin, ki si prizadevajo spodbujati zapiranje premogovnikov in elektrarn na premog, preprečiti gradnjo nove infrastrukture za proizvodnjo energije iz premoga ter pospešiti pravičen prehod na čiste, obnovljive vire energije in energetska učinkovitost.*

³ <https://beyond-coal.eu/2020/06/24/european-coal-in-structural-decline>

⁴ <https://ember-climate.org/project/renewables-beat-fossil-fuels>